

Nõukogu otsus alustada läbirääkimisi ELi ja Šveitsi kahepoolseid suhteid käsitleva tervikliku meetmepaketi üle

Otsuse ettepanek koordineerimiskogule

Kujundada seisukoht EL algatuse kohta:

- COM(2023) 798 - Soovitus: Nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel institutsiooniliste lahenduste üle siseturgu käsitlevate ELi ja Šveitsi kokkulepete puhul ning kokkulepete üle, mis on aluseks Šveitsi alalisele panusele liidu ühtekuuluvusse ja Šveitsi osalemisele liidu programmides

Peavastutaja: VÄM; kaasvastutajad: MKM, RAM, KLIM, HTM, KUM, REM, JUM, SOM, SIM.

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev 26.01.2024

KOKi esitamise tähtpäev 07.02.2024

VV esitamise tähtpäev 15.02.2024

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Algatuse vastuvõtmisega kaasneks oluline majanduslik või sotsiaalne mõju (RKKTS § 152¹ lg 1 p 2);

Seisukoha võtmist peab oluliseks peaminister või minister (VVS § 20¹ lg 2);

Sisukokkuvõte

EL ja Šveits on omavahel tihedalt seotud majanduslikult, ajalooliselt, kultuuriliselt, sotsiaalselt ja poliitiliselt. EL on Šveitsi suurim kaubanduspartner ja Šveits on ELi suuruselt neljas kaubanduspartner. Šveitsis elab üle 1,3 miljoni ELi kodaniku ja ELis veidi alla 450 000 Šveitsi kodaniku. Iga päev ületab ELi ja Šveitsi piiri mõlemas suunas kokku mõnisada tuhat piirialatöötajat.

EL ja Šveits on omavahel seotud mitme kahepoolse kokkuleppega. Šveits osaleb ELi siseturul isikute vaba liikumist, maismaatransporti, õhustransporti, põllumajandustoodetega kauplemist ja vastavushindamise vastastikust tunnustamist käsitlevate kokkulepete kaudu. Šveits on ka Schengeni lepinguga ühinenud riik. Ta on traditsiooniliselt olnud tugev partner

teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. COVID-19 kriisi ajal suurenes ELi ja Šveitsi koostöö piiriüleste terviseohtude alal. Lisaks on Šveits tugevalt integreeritud ka ELi elektrivõrku.

Kuigi ELi ja Šveitsi suhted on tihedad, on neid pikka aega takistanud mitmed struktuursed probleemid kehtivates siseturgu käsitlevates kokkulepetes. Seetõttu, aastatel 2014–2021 pidasid EL ja Šveits läbirääkimisi institutsioonilist raamistikku käsitleva lepingu üle, et lahendada mitmesugused struktuursed probleemid, mis on takistanud ELi ja Šveitsi suhteid. Nende kõneluste tulemusel jõuti ühisseisukohale, milles esitati mõlema poole poliitiline arusaam tulevaste läbirääkimiste edasisest sammudest ning tervikliku läbirääkimispaketi komponentidest ja parameetritest, samuti soovitud eesmärgid ja lahendused peamistele institutsioonilistele ja valdkondlikele küsimustele. Šveitsi Liidunõukogu kiitis selle ühisseisukoha heaks 8. novembril 2023 ja Euroopa Komisjon 21. novembril 2023. Mõlemad pooled kohustusid ühisseisukohast lähtuma oma vastavate läbirääkimisvolituste ettevalmistamisel ning leppisid kokku ühises eesmärgis viia läbirääkimised lõpule 2024. aasta jooksul.

Läbirääkimised ELi ja Šveitsi kahepoolseid suhteid käsitleva tervikliku meetmepaketi üle aitaksid kaasa liidu poliitikaeesmärkide saavutamisele järgmistes valdkondades: õigusküsimused, põhiõigused ja tööhõive; ettevõtlus ja tööstus; tervis; transport; energia; toiduohutus; kaubandus; ühtne turg; konkurents.

Käesoleva ettepanekuga võtaks nõukogu vastu otsuse, millega volitatakse Euroopa Komisjoni alustama ja pidama läbirääkimisi Šveitsiga liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni kahepoolseid suhteid käsitleva tervikliku meetmepaketi üle. Samuti kinnitatakse läbirääkimisjuhised.